

ANTALYA KENT KONSEYİ
KÜLTÜR-SANAT ÇALIŞMA GRUBU ÖNERİ RAPORU
KENT ESTETİĞİ

Merkezi ve Yerel yönetimlerin öncelikli görevi, görev yaptıkları kentin kimliğine sahip çıkmak, onu gelecek kuşaklar adına bozmadan, geliştirerek ve güzelleştirerek aktarmak olmalıdır. Bu da ancak estetik bir anlayışla gerçekleşebilir.

Kentin estetik bir görünüme sahip olması tüm kentliler tarafından önemsenmelidir. Kentin her bakımdan göze hoş görünür olması, öyle bir algı yaratması gerekir. Yatırımın çok yapılması ile övünmek yerine, kentin olmazsa olmaz eksiklerini gidermek, ivedilikle onları çözmek, estetik değerlere özen göstermek gerekir.

Estetik günümüzde, salt kültür ve sanatla ilişkilendirilen bir kavram olmanın ötesinde insan yaşamının her alanında varlığına gereksinim duyulan ve sorgulanan bir duyu güzelliğine dönüşmüştür. Estetik, insanın olduğu her yerde duysal güzelliği kapsamaktadır.

Bu nedenle, kent estetiğini bir bütün olarak ele almak, fiziksel çevreyi düzenlemek kadar, doğal, kültürel, tarihsel, toplumsal yapıları da duysal anlamda göze kulağa hoşgelen hale getirmek, aynı zamanda da işlevsel kılmak gerekir.

Çevre sorunlarını tespit etmek, onları denetim altına almak, kentin en uzak köşesinden başlayarak, sorunları çözerek ve halkayı sürekli daraltarak, çevreyi beş duyuya hitap eder durumda düzenlemek, arzu edilir, yaşanabilir kılmak için estetik değerlere önem vermek gerekir.

Günümüzde bir kentin gelişmişliği ve çağdaşlığı, doğal ve yapay donatılarının göze hoş gelecek biçimde düzenlenmiş olmasıyla, kent estetiği ile değerlendirilmektedir. Bireylerin sağlıklı, mutlu, keyifli yaşamaları görsel bakımdan iyi çözümlenmiş işlevsel ve estetik çevrelerde yaşayıp yaşamadıkları ile doğrudan ilintilidir.

Kent her bakımdan planlanırken, estetik görünüm her aşamada gözönünde bulundurulmalıdır. Kent, beton yığını görüntüsü vermek yerine bir tablo güzelliğinde olmalıdır. Yerel yöneticilerin, kenti planlarken ve yatırım kararları alırken özenli davranmaları gerekir.

Antalya'ya özgü falezler ve traverten yapı korunmalı, sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde katılımcı yönetim anlayışı ile hareket edilmelidir.

Kentsel tasarım önemlidir ve çok yönlü ele alınmalıdır. Kent tasarımcıları, kentsel mobilyalarda kullanılan malzemelerin bile insanlar üzerinde olumlu yada olumsuz etkisi olduğunu düşünerek hareket etmelidir.

Kent, estetik anlamda düzenlenirken, doğal malzemeler kullanılmalı, "huzur" "sessizlik ve dinginlik" sağlanmalı, "yaratıcılık ve hayal gücü"nü canlandırmaya ağırlık verilmelidir. Göreni, gezeni etkilemeli, içinde yaşayanı kültür ve sanata yönlendirmelidir.

Temizlik, uygun malzeme seçimi, sürekli bakım yapılması, renklerin uyumu, ölçü ve oran dengesi, özgünlük, bunların her biri kent kimliğini ortaya koyan estetik değerlerdir.

Estetik anlamda kent mobilyalarına, parklara ve heykellere, duvar panolarına özen gösterilmeli, kent estetiği, o kentin kimliğini öne çıkarmalıdır. Telefon kabinleri, banklar, tabelalar vb. kent mobilyaları estetik değer içermeli ve güzel görünmelidir.

ÖNERİLER

Kentin kültürel ve sanatsal anlamda simgesi olan yapılar, ön plana çıkartılmalı, estetik anlayıştan kopuk yapılaşma ve betonlaşmalardan kaçınılmalı, tarihi yapılar korunmalıdır.

Kente özgü ve kentin iklimine, yapısına uygun bir yapılaşma yoluna gidilmelidir.

Çok katlı, dikine yapılaşma yerine az katlı ve yatay yapılaşmaya önem verilmelidir.

Yapılaşma tarıma uygun alanlarda değil, tam tersine tarımdışı alanlara doğru kaydırılmalıdır.

Estetik dışı süslemelerle kentin görüntüsü bozulmamalıdır.

Levha kirliliği, şekilsizlik, ebatsızlık (orantısız boyut), tutarsızlık ve aykırılık düzenlemelerden kaçınılmalıdır.

Yeşil alanlar, park alanları, ağaç sayıları artırılmalı, yeşil özendirilmelidir.

İhtiyaca göre otoparklar yapılmalı, cadde kenarlarına park yapılması ile oluşan kirlilik önlenmelidir.

Dükkan önü işgaller önlenmelidir.

Rengarenk, plastikle kaplı, estetik dışı görünümleri ile sokakları, caddeleri daraltan kaldırım üstü kafeler kaldırılmalıdır.

Hayvanların sokaklarda başıboş gezmeleri, kent merkezinde "Fayton" hizmeti veren ve bakımsız atlar tarafından çekilen arabalar estetik anlayış ile bağdaşmamaktadır. idrar kokusu, yüksek volümlü niteliksiz müzik insanları rahatsız etmektedir.

Şehrin merkezi meydanı ve buluşma yeri olan Kalekapısı, kokudan ve düzensizlikten arındırılmalı, bankları tertiplenip düzenlenerek, sadece erkeklerin oturduğu bir maskülen görünümünden kurtarılmalıdır.

Kalekapısı'nda iki sur arasına yerleştirilen kedi barınağı ile Atatürk caddesinin sonunda hamamın yanında sur önünde oluşturulan kedi evleri görüntüyü bozmaktadır. Yazıtlı surların bulunduğu yerdeki koku ve görüntü yolda yürüyenleri rahatsız etmektedir. Üstelik tarihi dokuya da zarar vermektedirler.

Kaldırımlara gölge yapan ağaçlar dikilmeli, meyve veren ağaçlar cadde ve kaldırımlara dikilmemelidir.

Sokaklarda araba yıkama, önlenmelidir.

Tuvalet kültürü yeterince gelişmediği için genel tuvaletlerde sadece para alınmakta, ama yeterince temizlik yapılmamaktadır. Hijyene yeterince özen gösterilmemektedir. Tuvaletlerin temiz tutulması, sıklıkla ve dönüşümle temizlenme projesi geliştirilmelidir.

Seyyar satıcıların kaldırım işgalleri önlenmelidir. Bu konuda da temizlik ve sağlık önlemleri alınmalıdır.

Estetik yoksunu, kültür ve sanat adına daha da yoksullaşan bir kentti kimse istemez. Bu nedenle kent içinde insanı rahatsız eden her türlü kirliliğe, estetik dışı görüntüye yer verilmemelidir.

Bina cephelerinin giydirilmesi estetik gözetilerek, kenti simgeleyecek, ama yaşayanı rahatsız etmeyecek biçimde olmalıdır. Daha pastel renkler kullanılmalıdır.

Yapıların restorasyon işleri, kesinlikle ehil insanlara yaptırılmalı, buna Kaleiçi'nde daha çok özen gösterilmelidir.

Tarihi taş ve duvarlara, surlar üzerine ve ağaçlara levha konulması önlenmelidir.

Kentin banliyölerinden başlayarak, gecekondulaşmanın önüne geçilmelidir.

Kaleiçi, Haşim İşcan ve Balbey mahalleleri kentin çekirdeği olup, ayrıcalıklı olarak düşünülmesi ve özgün dokusuna uygun yenilenmelidir.

Altyapı sorununa önem verilmeli, planlı programlı ve temelli çözümler üretilmelidir. Geçici, günü kurtaran çözümler değil, geleceğe yönelik dayanıklı yapılar teşvik edilmelidir.

Kent çapında gönüllülerden oluşan ve kent estetiğini sürekli denetleyen bir birim kurulmalı, gönüllüler gördükleri eksikleri, kusurları yetkililere duyurmalıdır.

Ana cadde ve sokaklar üzerinde görüntü kirliliğine yol açan reklam tabelaları ve afişlere bir standart getirilmelidir.

Kent içinde bakım ve onarım çalışmaları düzgün ve sürekli yapılmalı, yağmur sonrasında bozulan yollar hemen gözden geçirilmeli, çukurlar kapatılmalı, asfalt yenilenmeli, geçişler daha güvenli kılınmalıdır.

Yerel yöneticiler için başarı ölçütlerinden biri de kent yaşamına kazandırılan estetik değerlerdir. Estetik değerler, toplumsal yaşamın içine sokulduğu sürece anlam taşır. Bunun için özen gösterilmelidir.